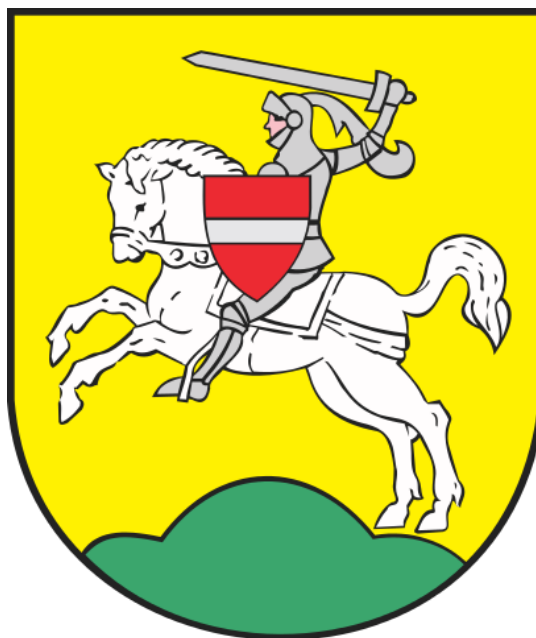


**PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA  
ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA  
GMINY PASŁĘK**

WRAZ Z UZASADNIENIEM ZAWIERAJĄCYM INFORMACJE O UDZIALE  
SPOŁECZEŃSTWA W POSTĘPOWANIU ORAZ O TYM, W JAKI SPOSÓB ZOSTAŁY  
WZIĘTE POD UWAGĘ I W JAKIM ZAKRESIE ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE UWAGI  
I WNIOSKI ZGŁOSZONE W ZWIĄZKU Z UDZIAŁEM SPOŁECZEŃSTWA



**WRZESIEŃ 2024 R.**





## ZLECENIODAWCA:

Gmina Pastęk

Plac Świętego Wojciecha 5

14-400 Pastęk

## OPRACOWANIE:

mgr inż. Bartłomiej Przybylski



[pnbenergy.pl](http://pnbenergy.pl)



[kontakt@pnbenergy.pl](mailto:kontakt@pnbenergy.pl)



505 203 400



opracowania środowiskowe i energetyczne



inspekcje dronem



rozwój projektów OZE





## Spis treści

Spis treści.....	5
1 Podstawa prawna opracowania.....	6
2 Ustalenia zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko .....	7
3 Opiniowanie przez właściwe organy.....	7
4 Uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa .....	8
5 Informacja o przewidywanym oddziaływaniu transgranicznym.....	8
6 Metody i częstotliwość przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.....	9
7 Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych .....	9



## 1 Podstawa prawna opracowania

Obowiązek sporządzenia opracowania pn. „Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Paszów do 2030 roku” wynika z Ustawy z dnia 3 października z 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112) zwanej w dalszej treści opracowania **Ustawą** i obejmuje:

- 1) uzasadnienie, o którym mowa w art. 42 pkt. 2 Ustawy, zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa,
- 2) podsumowanie, o którym mowa w art. 55 ust. 3 Ustawy, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:
  - a) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko,
  - b) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 Ustawy,
  - c) zgłoszone uwagi i wnioski,
  - d) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
  - e) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.



## 2 Ustalenia zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko

Opracowanie *Prognozy oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk do 2030 roku* (dalej: „**Prognoza**”) było konieczne ze względu na fakt, iż niektóre z zadań ujętych w *Programie Ochrony Środowiska Gminy Pasłęk do 2030 roku* (dalej: „**Program**”) znajdują się w katalogu przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Prognoza zawiera informacje dotyczące uwarunkowań środowiskowych terenu gminy Pasłęk oraz informacje o przewidywanych oddziaływaniach na środowisko w wyniku realizacji zadań ujętych w Programie.

Podsumowując przeprowadzoną analizę oddziaływań stwierdzono, że wszystkie zadania wyznaczone do realizacji w ramach Programu mają na celu ograniczenie wprowadzania zanieczyszczeń do środowiska. Zgodne są również z zasadą zrównoważonego rozwoju. Efektem tych działań będzie również pozytywny wpływ na zdrowie człowieka.

W Prognozie dokonano oceny potencjalnego wpływu realizacji ustaleń projektu dokumentu na poszczególne elementy środowiska. Wynika z niej, iż realizacja zamierzonych w Programie działań nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszarów europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 oraz spójność i integralność tych obszarów, jak również nie wpłynie negatywnie na środowisko przyrodnicze otaczających terenów.

## 3 Opiniowanie przez właściwe organy

Zakres i stopień szczegółowości *Prognozy oddziaływania na środowisko Programu* wynika z art. 51 ust. 2 Ustawy i został uzgodniony z:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie (pismo z dnia 18 czerwca 2024 znak: WSTE.411.20.2024),
- Warmińsko-Mazurskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo z dnia 18 czerwca 2024 znak: ZNS.9022.6.30.2024.SG).



Projekt Programu został również zaopiniowany przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie (pismo z dnia 5 września 2024 r., znak: WSTE.410.23.2024) wraz z Prognozą,
- Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (pismo z dnia 1 sierpnia 2024 r., znak: ZNS.9022.6.44.2024.SG) wraz z Prognozą,
- Zarząd Powiatu w Elblągu (Uchwała nr 66/2024 z dnia 9 lipca 2024 r.).

#### **4 Uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa**

Na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, przeprowadzone zostało opiniowanie społeczne projektów Programu i Prognozy.

W terminie 21 dni od daty podania do publicznej wiadomości obwieszczenia o rozpoczęciu procesu opiniowania społecznych przedmiotowych dokumentów wniesiono uwagi do treści Programu. Zakres uwzględnienia uwag i wniosków zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa zawiera Załącznik nr 1 do niniejszego opracowania.

#### **5 Informacja o przewidywanym oddziaływaniu transgranicznym**

*Program nie przewiduje realizacji zadań, które miałyby oddziaływanie transgraniczne.*





## **6 Metody i częstotliwość przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu**

Aby realizacja zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska przebiegała zgodnie z założonym harmonogramem, niezbędne jest prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji ich wykonania.

Celem monitoringu jest ocena realizacji wskazanych w Programie zadań, w tym:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem,
- analizę przyczyn rozbieżności.

Monitoring skutków realizacji zadań będzie prowadzony w oparciu o wskaźniki obrazujące zmianę stanu środowiska na terenie gminy Paszów oraz dane dotyczące stanu realizacji zadań ujętych w Programie. Jeżeli w wyniku analizy okaże się, że istnieją rozbieżności pomiędzy stopniem realizacji *Programu*, a jego założeniami, zostaną podjęte czynności mające na celu wyjaśnienie przyczyn rozbieżności oraz określenie działań korygujących.

## **7 Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych**

Z uwagi na fakt, że dla realizacji zadań ujętych w Programie nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, nieuzasadnione jest proponowanie działań alternatywnych.



Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
1.	<p>Strona 33</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Brak wskazania ilości indywidualnych kotłów grzewczych oraz struktury produkcji ciepła na terenie gminy (udział kotłów w ogóle).</li> <li>• Brak informacji o dostępnych metodach substytucji wykorzystania kotłów grzewczych oraz ich wpływie na środowisko (ciepło miejskie wraz z udziałem emisji w strukturze ogółem).</li> </ul>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>W rozdziale „5.3.1 Źródła emisji” wskazano źródła zanieczyszczeń do powietrza oraz uwzględniono informacje o dominacji sektora mieszkalnictwa jako głównego źródła emisji oraz o głównych paliwach wykorzystywanych do produkcji ciepła (węgiel, drewno, energia elektryczna, olej opałowy, gaz ziemny). Wykres 4 przedstawia udział poszczególnych grup kotłów na terenie gminy na podstawie aktualnych danych Bazy Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB).</p> <p>Niemniej w ramach niniejszej uwagi uzupełnia się zapisy tego rozdziału o akapit pod Wykresem 4.</p> <p>Metody substytucji w kontekście źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza odnoszą się do technik i strategii, które mają na celu zastąpienie tradycyjnych, mniej efektywnych i bardziej zanieczyszczających źródeł energii (takich jak stare kotły grzewcze na węgiel czy drewno) nowoczesnymi, bardziej efektywnymi i mniej szkodliwymi dla środowiska technologiami. W rozdziale 5.1.3 wspomniano o programach takich jak „Czyste Powietrze” oraz „Mój Prąd”, które promują substytucję tradycyjnych kotłów grzewczych.</p> <p>Niemniej w ramach niniejszej uwagi doprecyzowano zapisy akapitu 3 na stronie 36.</p>
2.	<p>Strona 34</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Brak informacji na temat znanych metod dekarbonizacji ciepła miejskiego oraz czy spółka komunikuje organom miejskim strategię rozwoju ciepłowni wraz ze wskazaniem paliw</li> </ul>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Spółka VEOLIA Sp. z o.o., zarządzająca ciepłownią w Paszku, regularnie komunikuje się z organami gminy Paszów. W ramach współpracy odbywają się regularne</p>



Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<p>oraz okresu modernizacji.</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Brak szczegółów dotyczących obecnych i docelowych programów wspierania rozwoju infrastruktury ciepłowniczej w mieście.</li><li>• Brak analizy skutków środowiskowych obecnych praktyk ciepłowniczych (wpływ na jakość środowiska, koszty środowiskowe).</li></ul>	<p>spotkania, na których omawiane są strategię rozwoju ciepłowni.</p> <p>Obecne praktyki ciepłownicze w Pasłęku obejmują eksploatację instalacji opalanej miętem węgla kamiennego. Systemy odpylania są na bieżąco modernizowane, aby dotrzymać norm emisji pyłu. Spółka VEOLIA prowadzi regularne monitorowanie jakości powietrza i wdraża technologie zmniejszające emisje zanieczyszczeń. Analiza skutków środowiskowych obecnych praktyk ciepłowniczych, w tym wpływ na jakość powietrza i koszty środowiskowe, jest przeprowadzana na bieżąco w ramach strategii zarządzania środowiskowego spółki. Więcej o strategii dekarbonizacji spółki można przeczytać na stronie internetowej: <a href="http://veoliaterm.pl/transformacja-ekologiczna">veoliaterm.pl/transformacja-ekologiczna</a></p> <p>Ponadto Zgodnie z danymi Starostwa Powiatowego (pismo z dnia 05.06.2024 r. znak: OŚROL.604.1.2024.KL) oraz Urzędu Marszałkowskiego (pismo z dnia 05.06.2024 r. znak: OŚ-S.706.80.2024.AS), spółka VEOLIA Północ Sp. z o. o., dla ciepłowni w Pasłęku wyposażonej w 4 kotły opalane miętem węgla kamiennego posiada ważną decyzję zezwalającą na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza.</p> <p>System zaopatrzenia gminy w ciepło oraz jego plany rozwoju opisane zostały w dokumencie pt. „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Pasłęk na lata 2012-2027”. Dokument ten, zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. 2024 poz. 266 z późn. zm.) opracowywany jest na podstawie m.in. planów rozwoju (w rozumieniu art. 16 ust.</p>



Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
		1 ww. ustawy) przedsiębiorstw energetycznych oraz winien być aktualizowany co najmniej raz na 3 lata.
3.	<p>Strona 36</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Brak szczegółowych informacji na temat prognozy wykorzystania gazu w celach dekarbonizacji ciepła</li> <li>• Brak wskazania alternatywnych źródeł węglowodorów bądź odnawialnych źródeł energii (OZE) generujących ciepło.</li> <li>• Brak analizy dotyczącej kształtowania się infrastruktury krytycznej (bezpieczeństwo energetyczne gminy) na przestrzeni lat w procesie dekarbonizacji/przejściowym.</li> <li>• Brak wskaźników i kosztów środowiskowych związanych z substytuowaniem obecnych praktyk gazem i innymi surowcami, w tym OZE (analiza porównawcza).</li> </ul>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Program ochrony środowiska skupia się na ogólnych założeniach i strategiach dotyczących ochrony środowiska, a nie na szczegółowych prognozach dotyczących wykorzystania konkretnych paliw. Prognozowanie wykorzystania gazu w celach dekarbonizacji ciepła jest związane z planami energetycznymi i polityką energetyczną, które są opracowywane w ramach odrębnych dokumentów strategicznych oraz planowane są na szczeblu wyższym niż gminny.</p> <p>Program ochrony środowiska zawiera ogólne informacje na temat wykorzystania gazu jako paliwa przejściowego, ale szczegółowe analizy dotyczące alternatywnych źródeł energii i ich potencjalnego wykorzystania są przedmiotem innych planów i strategii energetycznych gminy. System zaopatrzenia gminy w ciepło oraz paliwa gazowe a także plany rozwoju tych sektorów opisane zostały w dokumencie pt. „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Pasz na lata 2012-2027”. Dokument ten, zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. 2024 poz. 266 z późn. zm.) opracowywany jest na podstawie m.in. planów rozwoju (w rozumieniu art. 16 ust. 1 ww. ustawy) przedsiębiorstw energetycznych oraz winien być aktualizowany co najmniej raz na 3 lata.</p>



Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
4.	<p>strona 38</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Brak wskazania działań w rozgraniczeniu na krótki, średni i długi termin realizacji.</li><li>• Brak strategii działań zapobiegawczych doraźnych dla przekroczeń na terenie zurbanizowanym miasta.</li><li>• Brak szczegółowego planu inwentaryzacji, kontroli oraz stopniowej wymiany lub likwidacji źródeł niskiej emisji, znanych również jako 'kopciuchy', wraz z substytucją i wymianą źródeł ciepła.</li><li>• Brak wskazania konkretnych działań edukacyjnych dla mieszkańców w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej w obszarze ciepłownictwa.</li><li>• Brak wskazania analizy ekonomicznej i środowiskowej dekarbonizacji ciepła dla mieszkańców, zwłaszcza zrównoważonymi metodami.</li></ul>	<p>Uwaga nieuwzględniona:</p> <p>Program ochrony środowiska został opracowany na podstawie aktualnych wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Obejmuje szereg działań i inicjatyw, które mają na celu poprawę stanu środowiska na terenie gminy. Działania te są realizowane w sposób ciągły i na bieżąco dostosowywane do aktualnych potrzeb i możliwości. Na tej podstawie w rozdziale 7 zdefiniowano cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie do roku 2027 z perspektywą do roku 2031. Ponadto na końcu każdego z dziesięciu rozdziałów opisujących dany komponent środowiska znajduje się podrozdział zatytułowany „Zagadnienia horyzontalne”. Opisane zostały tam aspekty na jakich powinna skupić się gmina w perspektywie długoterminowej, mając na uwadze rozwój gminy przy jednoczesnym zadbanie o środowisko.</p> <p>Program ochrony powietrza, o którym mowa w programie ochrony środowiska, zawiera działania zapobiegawcze i naprawcze, które mają na celu przeciwdziałanie przekroczeniom norm jakości powietrza. Działania te obejmują między innymi inwentaryzację źródeł emisji, modernizację instalacji grzewczych, oraz promowanie odnawialnych źródeł energii.</p> <p>W tym miejscu należy podkreślić iż program ochrony powietrza, w przeciwieństwie do programu ochrony środowiska jest aktem prawa miejscowego, a to oznacza, że nakłada na organy i podmioty w nich wskazane szereg obowiązków (działań naprawczych) mających na celu doprowadzenie wskaźników poziomów zanieczyszczeń do poziomów dopuszczalnych lub</p>



Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
		<p>docelowych. Szczegółowe procedury dotyczące działań zapobiegawczych są zawarte w planach operacyjnych zarządzania kryzysowego gminy.</p> <p>Jak wspomniano wyżej, na końcu każdego z dziesięciu rozdziałów opisujących dany komponent środowiska znajduje się podrozdział zatytułowany „Zagadnienia horyzontalne”. Opisane zostały tam aspekty na jakich powinna skupić się gmina w perspektywie długoterminowej, mając na uwadze rozwój gminy przy jednoczesnym zadbaniu o środowisko. Jednym z aspektów poruszanych w tym dziale jest edukacja ekologiczna, która jest realizowana poprzez różnorodne inicjatywy, takie jak punkty konsultacyjne, szkolenia, kampanie informacyjne oraz programy wsparcia dla mieszkańców. Działania te mają na celu podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie efektywnego i zrównoważonego ciepłownictwa.</p> <p>Program ochrony środowiska wskazuje na znaczenie przejścia na odnawialne źródła energii i nowoczesne technologie grzewcze. Szczegółowe analizy ekonomiczne i środowiskowe związane z dekarbonizacją ciepła są jednak przedmiotem odrębnych dokumentów strategicznych i planów energetycznych, które są opracowywane we współpracy z odpowiednimi instytucjami i ekspertami.</p>
5.	<p>Strona 39</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Brak opisu możliwych do wdrożenia stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii w skali lokalnej.</li> <li>• Brak mierzalnych i wykonalnych celów oraz zakresu intensyfikacji</li> </ul>	<p>Uwaga nieuwzględniona:</p> <p>Przytoczony fragment zagadnień horyzontalnych (dział 5.1.5.1), jak sama nazwa wskazuje, wytycza kierunki i cele, do których gmina powinna dążyć. Szczegółowe rozwiązania techniczne będą</p>



Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<p>działań w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł produkcji energii.</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Brak wskazania innych surowców niż węgiel do ciepłownictwa mieszkaniowego, zwłaszcza w zakresie OZE i zrównoważonych paliw.</li><li>• W przypadku wykorzystania węgla ważne jest również instalowanie wysokosprawnych, nowoczesnych kotłów grzewczych - brak wskazania alternatywnych źródeł energii, modernizacji sieci oraz wdrożenia EMS (Energy Management Systems) i innych metod adaptacji do zmian klimatu.</li></ul>	<p>przedmiotem opracowań bardziej szczegółowych analiz specjalistycznych.</p> <p>Program ochrony środowiska promuje wykorzystanie odnawialnych źródeł energii poprzez programy takie jak „Czyste Powietrze” i „Mój Prąd”. Te programy już mają określone cele dotyczące zwiększenia udziału OZE w bilansie energetycznym gminy.</p> <p>W programie wspomniano o możliwości wykorzystania pomp ciepła, kotłów gazowych oraz instalacji fotowoltaicznych jako alternatyw dla węgla. Dodatkowo, program „Czyste Powietrze” wspiera mieszkańców w wymianie starych, nieefektywnych kotłów na nowoczesne, niskoemisyjne źródła ciepła.</p> <p>Program ochrony środowiska wprowadza szereg działań mających na celu poprawę jakości powietrza, w tym modernizację kotłów i promowanie odnawialnych źródeł energii. Wdrożenie Energy Management Systems (EMS) oraz modernizacja sieci energetycznych są tematami bardziej związanymi z planami energetycznymi i polityką energetyczną, które są opracowywane w ramach odrębnych dokumentów strategicznych.</p> <p>Treść programu ochrony środowiska dla Gminy Paśłek zawiera kluczowe informacje na temat głównych źródeł emisji oraz działań podejmowanych w celu ich redukcji. Uwagi dotyczące braku opisu możliwych do wdrożenia stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii, mierzalnych celów w zakresie rozwoju OZE, wskazania innych surowców niż węgiel</p>





Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
		<p>oraz wdrożenia EMS nie zostaną uwzględnione, ponieważ zostały one już częściowo uwzględnione w programie, a bardziej szczegółowe analizy i plany są objęte odrębnymi dokumentami i strategiami energetycznymi.</p> <p>System zaopatrzenia gminy w ciepło oraz paliwa gazowe a także plany rozwoju tych sektorów opisane zostały w dokumencie pt. „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Paszki na lata 2012-2027”. Dokument ten, zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. 2024 poz. 266 z późn. zm.) opracowywany jest na podstawie m.in. planów rozwoju (w rozumieniu art. 16 ust. 1 ww. ustawy) przedsiębiorstw energetycznych oraz winien być aktualizowany co najmniej raz na 3 lata.</p>
6.	<p>Strona 40</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Brak wskazanego zakresu tematycznego działań edukacyjnych w tematyce danego rozdziału.</li> <li>• Brak wskazanych działań kluczowych do zakomunikowania, zwłaszcza w obszarze OZE oraz GOZ.</li> <li>• Brak wskazanych wydarzeń tematycznych w zakresie OZE w ciepłownictwie.</li> <li>• Brak wskazanych innych metod alternatywnego transportu (biopaliwa, wodór itp.).</li> </ul>	<p>Uwaga nieuwzględniona:</p> <p>Treść rozdziału 5.1.5.3. "Działania edukacyjne" ogólnie odnosi się do edukacji w zakresie zmian klimatu, metod minimalizowania ich skutków oraz promocji budownictwa pasywnego, odnawialnych źródeł energii i transportu alternatywnego. Zakres tematyczny jest więc określony na poziomie ogólnym, co jest zgodne z ogólnymi założeniami programu ochrony środowiska, który nie wchodzi w szczegóły dotyczące specyficznych tematów edukacyjnych, aby zachować elastyczność w realizacji działań.</p> <p>Program ochrony środowiska w swojej obecnej formie uwzględnia promocję odnawialnych źródeł energii (OZE) w</p>





Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
		<p>szerszym kontekście adaptacji do zmian klimatu.</p> <p>Tematyka działań związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym (GOZ) poruszona zostanie w dziale 5.8 Gospodarka Odpadami. Działania kluczowe nie zostały szczegółowo określone, ponieważ program ma charakter ramowy i strategiczny, a szczegółowe działania są przewidziane do opracowania na poziomie operacyjnym i wdrożeniowym, w późniejszych etapach realizacji programu.</p> <p>W treści programu uwzględniono transport elektryczny jako kluczowy przykład transportu alternatywnego, co wynika z jego rosnącej popularności oraz wsparcia ze strony polityki krajowej i unijnej. Biopaliwa i wodór, mimo że są ważnymi alternatywami, nie zostały uwzględnione w programie na tym etapie, ponieważ dokument skupia się na najbardziej priorytetowych działaniach, które mają największy potencjał do szybkiej implementacji na poziomie lokalnym.</p> <p>Podsumowując, uwagi te nie zostały uwzględnione, ponieważ program ochrony środowiska ma charakter strategiczny i ramowy, a szczegółowe działania edukacyjne oraz promocje technologii są planowane do opracowania w późniejszych etapach realizacji, w ramach bardziej szczegółowych programów i inicjatyw. Niemniej mając na uwadze aspekt edukacyjny POŚ, w rozdziale „5.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”, dodano podrozdział „5.8.1 Gospodarka o obiegu zamkniętym”, w którym opisano założenia idei GOZ.</p>



Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
7.	<p>Strona 41</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Brak wskazania obszaru i objęcia terenu miejskiego, zwłaszcza zurbanizowanego, infrastrukturą ciepłowniczą i gazową (liczba mieszkańców korzystających). Sama infrastruktura nie jest mocną stroną – wysoki udział i wykorzystanie infrastruktury może być mocną stroną.</li> <li>• Rosnąca liczba zainstalowanych pomp ciepła jest niemierzalna i nie powinna być uznana za mocną stronę. Konkretnie wzrosty mogą być uznane jeśli są znaczące.</li> <li>• Rosnąca świadomość społeczna o konieczności ochrony powietrza jest niemierzalna i najprawdopodobniej sprzeczna z poprzednim, zatwierdzonym uchwałą rady gminy Programem Ochrony Środowiska, w którym wskazano, że słabą stroną gminy jest niska świadomość społeczna w zakresie ochrony środowiska, w tym powietrza.</li> <li>• We wzmiance energooszczędności poprzez rozwój OZE nie wskazano innych metod, takich jak biogazownie i biometanownie, oraz alternatywnych paliw z zakresu OZE, które mogą służyć do produkcji ciepła (np. pellet czy bioetanol/biodiesel).</li> </ul>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo:</p> <p>Uwzględniono pierwsze 3 punkty.</p> <p>W zakresie 4 punktu:</p> <p>Obecny dokument koncentruje się na rozwiązaniach, które są najbardziej rozwinięte i realnie dostępne dla mieszkańców gminy. Pompy ciepła, kolektory słoneczne oraz moduły fotowoltaiczne stanowią technologie, które są powszechnie znane i łatwo dostępne na rynku, a ich implementacja jest aktywnie wspierana przez różne programy dofinansowań.</p> <p>Technologie takie jak biogazownie, biometanownie czy inne alternatywne paliwa z zakresu OZE, choć istotne w kontekście globalnym, nie są obecnie rozwinięte na tyle w gminie, aby miały znaczący wpływ na lokalną strategię ochrony powietrza. Włączenie ich na obecnym etapie mogłoby wprowadzić niepotrzebne rozproszenie uwagi od kluczowych działań, które mają największy potencjał do realizacji.</p> <p>Proponowane rozwiązania są bardziej odpowiednie dla większych jednostek przemysłowych.</p>
8.	<p>strony 54-62</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Brak wskazania działań rolnictwa w zakresie wpływu na wody podziemne, w szczególności gospodarowania odchodami zwierzęcymi, rozkładem materii organicznej oraz gospodarowaniem osadami pościekowymi (możliwy, szacunkowy wpływ).</li> </ul>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zgodnie z wytycznymi, rozdział „5.4 Gospodarowanie wodami” dotyczy aspektu ilościowego, natomiast aspekt jakościowy wody poruszany jest w rozdziale „5.5 Gospodarka wodno-ściekowa”. Uwagi dotyczące wpływu rolnictwa na wody podziemne i powierzchniowe, w tym gospodarowania</p>



Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<ul style="list-style-type: none"><li>• Brak szacunkowych ilości materii organicznej oraz nawozów wpływających na jakość wód podziemnych i powierzchniowych.</li><li>• Brak wskazania możliwości substytucji nawozów oraz metod ich przetwarzania do stosowania na polach uprawnych, takich jak np. poferment z instalacji OZE.</li></ul>	<p>odchodami zwierzęcymi oraz materią organiczną, wykraczają poza zakres tego rozdziału, który koncentruje się na charakterystyce hydrologicznej oraz związanych z nią zagrożeniach.</p> <p>Rozdział 5.4 koncentruje się na makroskalowych aspektach gospodarki wodnej. Wprowadzenie szacunkowych danych dotyczących materii organicznej i nawozów wymagałoby szczegółowych badań oraz analiz, które nie były przedmiotem opracowania tego dokumentu. Takie dane powinny być opracowywane w kontekście specjalistycznych badań naukowych oraz monitoringu środowiskowego realizowanego przez odpowiednie instytucje, jak np. Inspekcja Ochrony Środowiska czy jednostki badawcze.</p> <p>Podobnie jak w przypadku powyższych uwag, temat substytucji nawozów i metod ich przetwarzania (np. poferment z instalacji OZE) nie jest bezpośrednio związany z gospodarką wodną, a raczej z szeroko pojętą gospodarką rolną. Te zagadnienia są omawiane i promowane w dedykowanych dokumentach i programach rolno-środowiskowych.</p>
9.	Strona 60 <ul style="list-style-type: none"><li>• Brak wskazanych celów oraz wpływu małej i dużej retencji na poprawę jakości wody oraz mitigację ryzyka i stresu suszą. Jeśli retencja występuje bez źródeł irygacji, jaki jest jej wpływ na rolnictwo?</li><li>• Brak szczegółowych informacji o inwestycjach w zieloną i niebieską infrastrukturę. Czy gospodarowanie pofermentem</li></ul>	Uwaga nieuwzględniona. <p>Podobnie jak w uwadze powyżej, rozdział „5.4 Gospodarowanie wodami” dotyczy aspektu ilościowego, natomiast aspekt jakościowy wody poruszany jest w rozdziale „5.5 Gospodarka wodno-ściekowa”. Uwagi dotyczące wpływu retencji na rolnictwo wykraczają poza zakres tego rozdziału, który koncentruje się na charakterystyce hydrologicznej oraz związanych z nią zagrożeniach.</p>



Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• czy nawozami organicznymi może mieć wpływ nawozowy i nawadniający dla roślin? Jeśli tak, jaki jest to wpływ?</li> <li>• Czy regulacje klimatu mogą również obejmować większą bioróżnorodność oraz uprawy sekwencyjne (poplony i międzyplony), zwłaszcza w kontekście podniesienia jakości gleb i wpływu na wody?</li> </ul>	<p>Celem tego rozdziału jest opisanie stanu istniejącego oraz zagrożeń związanych z gospodarką wodną na terenie gminy, a nie szczegółowa analiza rozwiązań technicznych. Wdrażanie specyficznych środków zaradczych, będzie przedmiotem innych części dokumentu lub odrębnych planów operacyjnych.</p> <p>Jak sama nazwa podrozdziału 5.4.5 wskazuje, opisane zostały metody/działania adaptujące dany komponent środowiska do zmian klimatu.</p> <p>Rozdział 5.4.5 nie jest miejscem na omawianie szczegółowych inwestycji ani technologii związanych z zieloną i niebieską infrastrukturą. Tego typu kwestie są przedmiotem osobnych analiz technicznych i operacyjnych, które mogą być zawarte w programach rolnych, planach miejscowych lub strategiach na szczeblu ponadgminnym związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną. W kwestii pofermentu i nawozów organicznych, ich wpływ na gospodarkę wodną oraz nawadnianie roślin zależy od wielu czynników specyficznych dla lokalnych warunków rolniczych, co wymagałoby szczegółowej analizy i nie jest bezpośrednio związane z ogólną oceną gospodarki wodnej gminy.</p> <p>Regulacje klimatu, bioróżnorodność oraz uprawy sekwencyjne są istotnymi kwestiami, jednakże wykraczają one poza ramy tego konkretnego rozdziału, który skupia się głównie na kwestiach hydrologicznych. Tego typu działania i ich wpływ na jakość gleb oraz wody są omawiane w rozdziale „5.7 Gleby” lub „5.9. Zasoby przyrodnicze”. Rozdział dotyczący gospodarki wodnej nie jest miejscem na</p>



Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
		szczegółową dyskusję na ten temat, co również mogłoby wprowadzać zbytnią złożoność do dokumentu, utrudniając jego czytelność i użyteczność.
10.	<p>strona 61</p> <p>W słabych stronach nie wymieniono:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• jakości kontaminacji wód podziemnych oraz naziemnych spowodowanych działalnością rolniczą, w tym wykorzystaniem nawozów sztucznych oraz osadów pościekowych z oczyszczalni ścieków na terenie gminy (ich wpływ na wody).</li></ul> <p>W zagrożeniach nie wskazano:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• zaniechania edukacji ekologicznej społeczeństwa w zakresie gospodarowania wodami.</li><li>• Brak wskazania zakresu edukacyjnego oraz udziału rolnictwa w zagrożeniach dla wód, zwłaszcza w kontekście dalszego gospodarowania nieprzetworzoną materią organiczną (w tym odchodami zwierzęcymi oraz osadami pościekowymi).</li></ul>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Uwagi proponują rozszerzenie analizy SWOT o szczegółowe kwestie, które wykraczają poza ramy ogólnej oceny mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń. Analiza SWOT powinna pozostać zwięzła i skoncentrowana na kluczowych aspektach, natomiast szczegółowe problemy powinny być rozważane w bardziej dedykowanych dokumentach lub planach operacyjnych.</p> <p>Jak już wspomniano, kwestia jakości wód poruszona została w rozdziale 5.5. Rozdział 5.4 dotyczy kwestii ilościowej.</p> <p>Zaniechanie edukacji ekologicznej zostało wymienione jako zagrożenie w obecnej analizie SWOT.</p> <p>Zagrożenia związane z gospodarowaniem materią organiczną i edukacją w rolnictwie, choć istotne, są już częściowo odzwierciedlone w szerszym kontekście edukacji ekologicznej i istniejących zagrożeń związanych z gospodarką wodną. Analiza SWOT koncentruje się na bardziej ogólnych zagrożeniach, które mają bezpośredni wpływ na gospodarkę wodną, natomiast bardziej szczegółowe zagadnienia związane z rolnictwem uwzględnione zostały w rozdziale „5.7 Gleby”</p>



Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
11.	Strona 62 i 64 <ul style="list-style-type: none"> <li>• Na wykresie nr 5 nie wskazano lat poszczególnych słupków</li> <li>• Na wykresie nr 7 nie wskazano lat poszczególnych słupków</li> </ul>	Uwaga uwzględniona.
12.	strony 62-69 <ul style="list-style-type: none"> <li>• Brak wskazania planowanych inwestycji w zakresie zwiększania sieci wodociągowej. Jest to kluczowe dla uczestników łańcucha dostaw spółki miejskiej w zakresie kanalizacyjnym.</li> <li>• Brak wpisania mocy przerobowych spółki miejskiej w kontekście obsługi obecnych oraz docelowych wartości ścieków oraz elastyczności mocy przerobowych.</li> <li>• Dla sieci kanalizacyjnej nie wskazano kosztów utylizacji osadów pościekowych wraz z projekcją cen utylizacji. Jest to istotne dla planowania długoterminowego budżetu gminy oraz płynności finansowej spółki miejskiej, wraz z niezbędnymi nakładami finansowymi na rozbudowę i modernizację oczyszczalni miejskiej.</li> <li>• Brak wskazania łańcucha transportowego dla gospodarowania osadami ściekowymi, co ma znaczenie kluczowe dla emisji środków transportu, wpływu na glebę oraz jakość wód (głównie podziemnych).</li> </ul>	Uwagi uwzględnione częściowo: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zadanie związane z rozbudową infrastruktury wodociągowej zostało uwzględnione w tabeli 16, pkt 6.</li> <li>• Aktualna analiza zawiera informacje wystarczające do oceny zdolności infrastruktury do obsługi bieżących potrzeb. Spółka miejska dysponuje odpowiednimi danymi operacyjnymi, które są analizowane na bieżąco i dostosowywane do zmieniających się warunków. POŚ koncentruje się na długoterminowej strategii, a nie na bieżących kwestiach operacyjnych.</li> <li>• Koszty związane z utylizacją osadów pościekowych oraz ich projekcje są elementami operacyjnego zarządzania gospodarką wodno-ściekową, które podlegają ciągłej analizie i aktualizacji. POŚ nie jest dokumentem finansowym i nie przewiduje szczegółowych analiz kosztów, które są uwzględniane w odrębnych dokumentach budżetowych i planach finansowych.</li> <li>• Logistyka transportu osadów ściekowych jest kwestią operacyjną zarządzaną przez odpowiednie podmioty. Rozdział odnosi się do ogólnego stanu gospodarki wodno-ściekowej, pozostawiając szczegółowe kwestie logistyki i transportu do decyzji</li> </ul>



Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<ul style="list-style-type: none"><li>• Brak wskazania tendencji historycznych oraz projekcji wytwarzania w przyszłości ścieków i osadów per mieszkańca. Jest to szczególnie istotne dla zmniejszania się zaludnienia na terenie gminy oraz zwiększania zurbanizowania na terenie miasta. Taka analiza jest kluczowa dla spółki miejskiej, prywatnych podmiotów posiadających kanalizację oraz uczestników łańcucha logistycznego związanego z kanalizacją miejską.</li><li>• W kontekście gospodarki ściekowej wskazano złe stany wód, złe stany ekologiczne i złe stany chemiczne, nie wskazano planu mitygacji (np. poprzez substytucję obecnych praktyk, np. w procesie wytwarzania biogazu rolniczego i komunalnego poprzez zastosowanie np. pofermentu mitygującego stres roślinny, glebowy oraz wodny).</li><li>• W jakości wód podziemnych nie wskazano wpływu na rolnictwo. Jest to szczególnie istotne dla rolników planujących długoterminowo poprawę jakości gleby (retencja, zakwaszenie, metale ciężkie itp.).</li></ul>	<p>specjalistycznych podmiotów, które mają do tego odpowiednie narzędzia i wiedzę.</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Dokument opiera się na aktualnie dostępnych danych statystycznych i wskaźnikach, które odzwierciedlają tendencje historyczne. Prognozowanie przyszłej produkcji ścieków i osadów jest bardzo złożonym procesem zależnym od wielu czynników, w tym demograficznych, technologicznych i gospodarczych, które nie są przedmiotem niniejszego opracowania.</li><li>• POŚ ma na celu zidentyfikowanie problemów i zagrożeń, a nie szczegółowe opracowanie planów ich mitygacji. Działania naprawcze są planowane i realizowane przez odpowiednie służby i instytucje w ramach odrębnych projektów i programów operacyjnych, które są bardziej szczegółowe i ukierunkowane na konkretne problemy (taki jak np.: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie <i>Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły</i> (Dz.U. 2023 poz. 300)).</li><li>• Jakość wód podziemnych została oceniona zgodnie z obowiązującymi normami i klasyfikacjami. Wpływ na rolnictwo jest analizowany w innych dokumentach, które bezpośrednio dotyczą rolnictwa i jego wpływu na środowisko. POŚ ma na celu ogólną ocenę stanu środowiska, a nie szczegółową analizę każdego sektora gospodarczego.</li></ul>





Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<ul style="list-style-type: none"> <li>W adaptacji do zmian klimatu nie wskazano możliwości przerabiania osadów pościekowych w instalacjach OZE i GOZ, np. biogazownie jako forma zastosowania piramidy obchodzenia się z odpadami.</li> <li>W analizie SWOT w szansach nie wskazano zastosowania OZE i GOZ jako formy mitygowania i adaptowania do zmian klimatu.</li> <li>W zagrożeniach analizy SWOT nie wskazano niskiej świadomości społecznej mieszkańców.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>POŚ odnosi się do ogólnych kierunków działań proekologicznych, takich jak promowanie OZE i GOZ, jednak szczegółowe rozwiązania technologiczne i ich implementacja zależą od przyszłych decyzji inwestycyjnych, które zostaną podjęte w oparciu o aktualne potrzeby i możliwości technologiczne.</li> <li>Uwaga uwzględniona w dziale 5.5.5.1</li> <li>Niska świadomość społeczna została uwzględniona w kontekście działań edukacyjnych, które są jednym z priorytetów wskazanych w dokumencie. Dlatego uwaga została uwzględniona w szansach analizy SWOT</li> </ul> <p>Niemniej mając na uwadze aspekt edukacyjny POŚ, w rozdziale „5.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”, dodano podrozdział „5.8.1 Gospodarka o obiegu zamkniętym”, w którym opisano założenia idei GOZ.</p>
13.	<p>Strony 75-81</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Brak wskazania metod ograniczania pestycydów i związków metali ciężkich.</li> <li>Brak wskazania metod z zakresu GOZ w kontekście skracania ciągów komunikacyjnych oraz przerabianiem odpadów organicznych (np. w produkcji biogazu i wytwarzanie nawozu - pofermentu) oraz substytucji wykorzystania nawozów sztucznych wraz z ich śladem środowiskowym.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Uwaga uwzględniona. Dodano zapis pod wykresem 9</li> <li>Uwaga nieuwzględniona. W przedstawionym POŚ zagadnienia związane z ochroną gleb oraz zrównoważonym rolnictwem zostały omówione, w tym aspekty dotyczące zmniejszania zanieczyszczeń, wdrażania metod rolnictwa ekologicznego, oraz promowania zrównoważonych praktyk rolniczych. Dodanie szczegółowych metod</li> </ul>





Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<p>Jest to kluczowe dla rolników chcących poprawić jakość gleb oraz długoterminowo planować produkcję rolno-spożywczą w oparciu o zrównoważone metody.</p>	<p>z zakresu Gospodarki o Obiegu Zamkniętym (GOZ), takich jak produkcja biogazu, mogłoby nadmiernie rozbudować dokument i skomplikować jego przekaz. Zamiast tego, wybrano podejście bardziej ogólne, które pozostawia przestrzeń na dostosowanie działań do lokalnych potrzeb i możliwości.</p> <p>Program jest adresowany do całej gminy, która cechuje się dużym zróżnicowaniem gospodarstw rolnych. Szczegółowe rekomendacje dotyczące produkcji biogazu lub substytucji nawozów sztucznych mogą nie być odpowiednie lub możliwe do wdrożenia przez wszystkich rolników w regionie. Dlatego program koncentruje się na działaniach, które mogą być wdrożone w szerokim zakresie, a bardziej specjalistyczne metody, takie jak te proponowane w uwadze, mogą być realizowane w ramach dodatkowych inicjatyw lokalnych, doradztwa rolniczego, lub projektów finansowanych z funduszy zewnętrznych.</p> <p>POŚ jest dokumentem strategicznym, który stawia na pierwszym miejscu najpilniejsze i najważniejsze działania z punktu widzenia ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Zagadnienia związane z Gospodarką o Obiegu Zamkniętym zostały szczegółowo opisane w dziale 5.8, dlatego dodatkowe rozwinięcie tego tematu w rozdziale dotyczącym gleb nie jest konieczne.</p> <p>POŚ jest dokumentem, który będzie podlegał okresowym aktualizacjom. W miarę rozwoju technologii oraz zwiększania świadomości ekologicznej wśród rolników, rozważenie bardziej szczegółowych metod GOZ może być w przyszłości uwzględnione w ramach tych aktualizacji. Obecnie jednak, program musi pozostać</p>



Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Brak wskazania nowoczesnych technik poprawiających jakość gleb, które mogą zostać zastosowane w celu zmniejszenia zakwaszenia gleb (np. substytucja nawozów azotowych czy nieprzetworzonej materii organicznej, poprzez zastosowanie GOZ z biogazu).</li> <li>• Brak wskazania metod ograniczających potrzebę wapnowania gleb, np. wykorzystanie materiału pofermenta-cyjnego z biogazowni jako środka poprawiającego odczyn pH i wykorzystania GOZ.</li> <li>• Brak wskazania innych metod zmniejszających nadmierne zagrożenie erozją, jak wykorzystanie pofermentu oraz innych nawozów organicznych poprawiających jakość gleb.</li> </ul>	<p>skoncentrowany na podstawowych i najbardziej dostępnych dla wszystkich środkach ochrony gleb.</p> <p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Uwaga uwzględniona częściowo Dodano zapis o poprawie jakości gleb np. poprzez precyzyjne wapnowanie, stosowanie biowęglu, czy zastosowanie nawozów organicznych. Natomiast specjalistyczne instytucje, takie jak Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, zajmują się doradztwem w zakresie doboru odpowiednich metod nawożenia i uprawy, na podstawie szczegółowych analiz próbek glebowych. Działania edukacyjne prowadzi także Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego. POŚ obejmuje szeroki zakres tematów dotyczących ochrony środowiska, w tym szczegółowe zagadnienia związane z poprawą jakości gleb. Wprowadzanie nowych, dodatkowych metod, takich jak wykorzystanie materiału pofermentacyjnego z biogazowni, mogłoby wprowadzić nadmierną szczegółowość do dokumentu, co mogłoby zakłócić jego ogólną spójność i przystępność dla odbiorców.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona: POŚ jest dokumentem o charakterze strategicznym, który ma na celu wyznaczenie ogólnych kierunków działań i priorytetów w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy Pastętko. W</p>



Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<ul style="list-style-type: none"><li>• W metodach nawadniania nie wskazano zastosowania pofermentu jako elementu poprawiającego chłonność gleb w wodę oraz nawadniających w okresach zapotrzebowania na wodę przez rośliny.</li><li>• W zastosowaniu nawozów naturalnych nie rozróżniono zagrożeń dla środowiska oraz poprawiających jakość środowiska (nawozy organiczne, odchody zwierzęce lub poferment należy inaczej traktować).</li><li>• Brak wskazania metod przeróbki materii organicznej oraz potencjalnych metod zmniejszenia ryzyka na gleby.</li></ul>	<p>związku z tym, program nie obejmuje szczegółowych rozwiązań technicznych czy operacyjnych dotyczących wszystkich możliwych metod przeciwdziałania zagrożeniom środowiskowym, takich jak erozja gleby czy zarządzanie zasobami wodnymi. Wskazane w programie metody mają charakter przykładowy i ogólny, co pozwala na ich elastyczne dopasowanie do specyficznych warunków i potrzeb lokalnych.</p> <p>Choć poferment i inne nawozy organiczne mogą odgrywać istotną rolę w poprawie jakości gleby i zarządzaniu wodą, POŚ nie jest dokumentem technologicznym ani agronomicznym. Wskazanie pofermentu i innych nawozów organicznych mogłoby być traktowane jako nadmierne szczegółowanie, które wykracza poza ramy dokumentu strategicznego.</p> <p>Wykorzystanie pofermentu, nawozów organicznych oraz innych środków poprawiających jakość gleb powinno być dostosowane do lokalnych warunków i specyfiki poszczególnych gospodarstw rolnych. Nie wszystkie metody są odpowiednie dla każdej sytuacji, dlatego takie szczegółowe rekomendacje powinny być wydawane przez specjalistów w ramach doradztwa rolniczego.</p> <p>POŚ koncentruje się na działaniach, które mają najszersze zastosowanie i mogą być realizowane na dużą skalę w gminie Państw. Poferment i inne specyficzne metody mogą być skuteczne, ale ich zastosowanie zależy od wielu czynników, takich jak dostępność materiałów, koszt wdrożenia, oraz lokalne przepisy dotyczące zarządzania odpadami i nawozami. W związku z tym, program pozostawia miejsce na indywidualne</p>



Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<ul style="list-style-type: none"> <li>W działaniach edukacyjnych brak wskazania konkretnych metod OZE i GOZ (np. produkcja biogazu oraz pofermentu i wpływu na rolnictwo, społeczeństwo i środowisko).</li> <li>Brak wskazania innych metod zmniejszających nadmierne zagrożenie erozją - jak wykorzystanie pofermentu oraz innych nawozów organicznych poprawiających jakość gleb.</li> <li>W metodach nawadniania nie wskazano zastosowania pofermentu jako elementu poprawiającego chłonność gleb w wodę oraz nawadniających w okresach zapotrzebowania na wodę przez rośliny.</li> <li>Brak wskazania metod przeróbki materii organicznej oraz potencjalnych metod zmniejszenia ryzyka na gleby.</li> </ul>	<p>decyzje rolników i specjalistów w tym zakresie.</p> <p>Niemniej w analizie SWOT, na końcu rozdziału wskazano wykorzystanie pofermentu jako środka poprawiającego jakość gleby.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona: POŚ ma charakter ogólny i strategiczny, a szczegółowe kwestie dotyczące edukacji w zakresie OZE i GOZ powinny być rozwijane przez specjalistyczne instytucje w odpowiedzi na lokalne potrzeby i warunki. Priorytetem programu jest promowanie ogólnych zasad zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, a nie szczegółowa promocja określonych technologii, które mogą być już przedmiotem innych, bardziej wyspecjalizowanych inicjatyw. Program nie jest miejscem do szczegółowego omawiania każdej możliwej technologii, co pozwala mu zachować elastyczność i skuteczność w realizacji swoich celów.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona: Uwagi są nieadekwatne do kontekstu omawianego fragmentu. Sekcja 5.7.1.4 dotyczy monitoringu środowiska w kontekście zagadnień horyzontalnych. Tematyka działu skupia się wskazaniu działań monitoringowych oraz odpowiedzialnych za to instytucji.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona: Uwagi są nieadekwatne do kontekstu omawianego fragmentu. Sekcja 5.7.1.3</p>



Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<ul style="list-style-type: none"><li>• Brak wskazania konkretnych metod OZE i GOZ (np. produkcja biogazu oraz pofermentu i wpływu na rolnictwo, społeczeństwo i środowisko).</li><li>• Brak wskazania wykorzystania materii organicznej w postaci pofermentu (nawozy organiczne oraz środki poprawiające jakość gleb - naturalne i zrównoważone).</li></ul>	<p>dotyczy działań edukacyjnych w kontekście zagadnień horyzontalnych.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona: Uwagi są nieadekwatne do kontekstu omawianego fragmentu. Sekcja 5.7.1.3 dotyczy działań edukacyjnych w kontekście zagadnień horyzontalnych w rozdziale „Gleby”. W dziale 5.7.1.3 wskazano instytucje oraz zagadnienia, które są poruszane w ramach edukacji społeczeństwa.</p> <p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Niemniej mając na uwadze aspekt edukacyjny POŚ, w rozdziale „5.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”, dodano podrozdział „5.8.1 Gospodarka o obiegu zamkniętym”, w którym opisano założenia idei GOZ.</p>
14.	<p>Strony 81-88</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Brak wskazania metod przetwarzania oraz składowania, które wpisują się w GOZ. Przede wszystkim nie wskazano metod przetwarzania odpadów biodegradowalnych. Jest to istotne dla wszystkich interesariuszy gminy Pasłęk w kontekście kształtowania zrównoważonych praktyk na terenie gminy.</li><li>• Brak wskazania powodów oraz skutków na przestrzeni lat 2021/2022, dlaczego ilość odpadów</li></ul>	<p>Uwaga dotycząca wskazania szczegółowych metod przetwarzania odpadów jest istotna, jednak nie ma konieczności ich uwzględniania w tym rozdziale. Rozdział 5.8 skupia się na ogólnych zasadach gospodarki odpadami i zapobieganiu ich powstawaniu. Szczegóły dotyczące metod przetwarzania mogą być omawiane w bardziej technicznych dokumentach. Gmina realizuje gospodarkę odpadami zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Aktualnie nie planuje się dodatkowych zadań poza tymi już ujętymi w POŚ.</p> <p>Uwaga uwzględniona, uzupełniono opis pod tabelą nr 10 o możliwych przyczynach</p>



Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<p>zbieranych selektywnie spadła, a odpadów zmieszanych wzrosła, mimo ogólnego trendu wzrostu ilości odpadów ogółem na przestrzeni lat.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Nie uwzględniono danych odpadowych za rok 2023, mimo że dane zostały opublikowane i przekazane do opinii publicznej przez gminę Paśłek w 2024 roku.</li> <li>• Nie przedstawiono wniosków z analiz, zwłaszcza na tle średniej krajowej, aby mieszkańcy gminy Paśłek mogli mieć dostęp do danych porównawczych względem kształtowanych lokalnie praktyk.</li> <li>• Dane w tabeli zostały przedstawione w formie dodatniej, mimo że JST opisuje dane w wartościach ujemnych.</li> <li>• Brak wartości liczbowych oraz danych związanych z raportowanymi samozapłonami odpadów. Jest to istotne dla zdrowia publicznego oraz jakości środowiska dla wszystkich mieszkańców gminy. Skuteczne zapobieganie złej gospodarki odpadami jest kluczowe dla interesariuszy.</li> </ul>	<p>spadku ilości odpadów zbieranych selektywnie.</p> <p>Uwaga uwzględniona. Tabela była opracowana na podstawie danych GUS. W momencie opracowania pierwotnej wersji dokumentu, dane za rok 2023 nie były dostępne. Tabelę 10 i wykres 10 uzupełniono.</p> <p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona. Z uwagi na to, że dane w tabeli 12 są zgodne z analizą stanu gospodarki odpadami komunalnymi gminy Paśłek za rok 2023 i zostały przedstawione w sposób standardowy, przystępny i zgodny z powszechnymi normami, nie ma podstaw do uwzględnienia uwagi dotyczącej zmiany formy prezentacji danych na wartości ujemne.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona. Sekcja dotycząca nadzwyczajnych zagrożeń środowiska (5.8.2 po zmianach) ma charakter horyzontalny, co oznacza, że wskazuje na potencjalne zagrożenia, a nie szczegółową analizę konkretnych incydentów czy wartości liczbowych. Celem tej sekcji jest zidentyfikowanie ogólnych ryzyk i wskazanie możliwości zagrożeń, a nie dokładna analiza danych. Taki ogólnikowy charakter jest zgodny z celami rozdziału i nie wymaga podawania konkretnych wartości liczbowych.</p>



Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<ul style="list-style-type: none"><li>• Brak wskazania skutków oraz wartości liczbowych odpadów zmieszanych oraz działań miasta oraz podmiotów gospodarczych w celu ograniczenia powstawania odpadów.</li><li>• Brak wykazanych danych dotyczących udziału odpadów biodegradowalnych w strukturze odpadów zmieszanych.</li><li>• Brak wskazania metod recyklingu odpadów biodegradowalnych.</li><li>• Brak wskazania ilości odpadów biodegradowalnych jako odpadów rolniczych i komunalnych w strukturze niezareportowanej. Np. ilość odpadów rolniczych pochodzących z materii roślinnej (przetwórstwo rolno-spożywcze) czy materii pochodzenia zwierzęcego (ilość odpadów w postaci obornika itp.).</li></ul>	<p>Ponadto podkreślono, że na terenie gminy Paśłek nie występują wysypiska, co znacząco redukuje ryzyko samozapłonu odpadów.</p> <p>Uwagi dotyczące braku wartości liczbowych, szczegółowych danych o odpadach biodegradowalnych oraz metod recyklingu w analizie SWOT nie powinny zostać uwzględnione, ponieważ analiza SWOT ma na celu identyfikację strategicznych mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w sposób ogólny, a nie szczegółowy. Wprowadzenie tych szczegółowych danych mogłoby skomplikować i zaciemnić przekaz analizy SWOT, obniżając jej skuteczność jako narzędzia do formułowania ogólnych strategii zarządzania gospodarką odpadami. Szczegółowe analizy i dane liczbowe powinny być częścią odrębnych, bardziej specjalistycznych raportów i dokumentów operacyjnych.</p> <p>W kontekście rozdziału:</p> <p>W tabeli 11 rozdziału 5.8 przedstawiono szczegółowe dane na temat ilości odebranych odpadów komunalnych w podziale na różne frakcje na terenie gminy Paśłek w 2023 roku, co obejmuje również odpady zmieszane i selektywnie zbierane (w tym bioodpady). Te informacje dostarczają pełnego obrazu struktury odpadów w gminie, a więc zawierają podstawowe informacje niezbędne do analizy gospodarki odpadami. Natomiast w rozdziale 7 POŚ zaprezentowano konkretne zadania do realizacji, w tym plan rozbudowy Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) w gminie Paśłek. Zadanie to ma na celu poprawę efektywności segregacji odpadów, jednocześnie zmniejszając masę</p>





Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
		zmieszanych, niesegregowanych odpadów. Ponadto POŚ na terenie gminy nie planuje lokalizacji zakładów recyklingu bioodpadów.
15.	<p>Strony 103-104</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Brak wskazanych efektów dotyczących znaczącej poprawy jakości powietrza na obszarze gminy w związku z realizacją kierunków działań naprawczych. Brak podsumowania dotychczasowych działań rozwojowych w zakresie poprawy jakości powietrza.</li> <li>• Brak wskazania strategii w działaniach gminy, co nie zostało podkreślone w podsumowaniu.</li> <li>• Nie wskazano realizacji racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami. Nie wskazano możliwych do zastosowania technologii w tym zakresie.</li> <li>• Brak wskazania skutków racjonalnej gospodarki odpadami.</li> <li>• Nie przedstawiono danych, analiz i skutków działań w zakresie gospodarowania odpadami innymi niż komunalne, zwłaszcza odpadami pochodzenia rolniczego.</li> </ul>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Wskazane kwestie są przedmiotem szczegółowych raportów z realizacji Programu Ochrony Środowiska, które organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata, zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Raporty te obejmują oceny efektów działań podjętych na rzecz poprawy środowiska, w tym również dotyczących jakości powietrza, gospodarki energetycznej oraz gospodarki odpadami.</p> <p>W treści rozdziału 6 programu odniesiono się do ogólnych efektów realizacji Programu Ochrony Środowiska, ale szczegółowe informacje o konkretnych działaniach i ich efektach, takich jak analiza jakości powietrza, skutki racjonalnej gospodarki energetycznej, czy gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne, są zawarte w dwurocznych raportach z realizacji programu. Przykładem takiego raportu jest dokument za lata 2021-2022, w którym omówiono działania podjęte w ramach Programu, co już zostało przytoczone w rozdziale.</p> <p>Podkreślamy również, że Program Ochrony Środowiska jest dokumentem strategicznym, którego celem jest wyznaczenie głównych kierunków działań, natomiast szczegółowe efekty i analizy wynikają z bieżącej realizacji zadań oraz są raportowane w ramach oddzielnych dokumentów kontrolnych i sprawozdawczych. W związku z tym dodatkowe szczegółowe dane, analizy oraz</p>





Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
		<p>skutki realizacji poszczególnych działań znajdują się w kolejnych raportach z wykonania Programu.</p> <p>Podsumowując, szczegółowe informacje na temat działań, ich efektów i zastosowanych technologii, które mogłyby stanowić odpowiedź na uwagi, będą analizowane i prezentowane w ramach raportów z realizacji Programu Ochrony Środowiska na latach 2021-2024 i kolejnych, co zapewni transparentność i pełne rozliczenie z podejmowanych działań.</p>
16.	<p>Strona 105</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Brak wskazania odnawialnych źródeł energii, które wpisują się w wykonanie programu ochrony środowiska w zakresie ograniczania powstawania odpadów biodegradowalnych oraz kształtowania GOZ na terenie gminy Pasłek.</li><li>• Brak wskazania działań, według których lokalne organy samorządu terytorialnego oceniają oraz weryfikują jakość nowych źródeł OZE na terenie gminy.</li><li>• Brak wskazania metod oraz czynników kształtujących ograniczenie wykorzystania węglowodorów (głównie węgla kamiennego), zwłaszcza przy wykorzystaniu zielonej i zrównoważonej energii (m.in. biopaliwa).</li></ul>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Brak adekwatności do omawianej części Programu Ochrony Środowiska oraz są zbyt szczegółowe jak na dokument o strategicznym charakterze, którym jest POŚ. Program wyznacza główne kierunki działań, natomiast szczegółowe rozwiązania technologiczne i operacyjne, takie jak ocena i weryfikacja źródeł OZE, są przedmiotem innych dokumentów i procesów planistycznych oraz operacyjnych na poziomie wykonawczym.</p> <p>W rozdziale 7 jasno wskazano na lokalne zagospodarowanie przestrzenne i warunki, jakie gmina zamierza stworzyć, aby wspierać rozwój OZE – na przykład poprzez wyznaczenie obszarów lokalizacji odnawialnych źródeł energii oraz rekomendowanie stopniowego ograniczania wykorzystania węgla kamiennego.</p> <p>Uwagi te odnoszą się do kwestii zbyt szczegółowych jak na dokument strategiczny i są skierowane na konkretne źródła i technologie, co nie jest zgodne z zakresem Programu. Wzmianki o</p>



Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
		odnawialnych źródeł energii zostały zawarte w programie, a szczegółowe działania będą realizowane w ramach oddzielnych projektów i planów wykonawczych.